

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR	PWYLLGOR CRAFFU CORFFORAETHOL
DYDDIAD Y CYFARFOD:	26 TACHWEDD 2012
TEITL:	STRATEGAETH GYFATHREBU GORFFORAETHOL 2012-15
AWDUR:	PENNAETH GWASANAETH - POLISI
DEILYDD PORTFFOLIO:	Cyng J. Chorlton

1. Cefndir

- 1.1 Mae gan y Strategaeth Gyfathrebu Corfforaethol drafft ar gyfer 2012-15 gyfraniad pwysig er mwyn amlinellu sut mae'r Cyngor yn bwriadu rhoi gwybodaeth i'r cyhoedd, staff, rhanddeiliaid allweddol a phartneriaid eraill am ganlyniadau allweddol mae'r Cyngor yn ceisio ei wireddu yn Ynys Môn. Mae gan y Strategaeth hefyd rôl bwysig er mwyn rhoi gwybodaeth ddefnyddiol am wasanaethau a hefyd hyrwyddo enw da'r Awdurdod.
- 1.2 Mae copi o'r Strategaeth ddrafft ynghlwm sy'n amlinellu pwrpas y Strategaeth a hefyd rôl Aelodau a Swyddogion. Yn ogystal, ceir protocol er mwyn delio gyda'r wasg a'r cyfryngau sy'n darparu canllawiau i Aelodau a Staff wrth ddelio gyda'r cyfryngau.
- 1.3 Mae'r Uwch Dim Arweinyddiaeth eisoes wedi cymeradwyo'r Strategaeth ddrafft.

2.0 Argymhelliad

- 2.1 Gofynnir i Aelodau'r graffu'r Strategaeth ddrafft a chyflwyno sylwadau i'r Pwyllgor Gwaith.

Huw Jones
Pennaeth Gwasanaeth - Polisi
16.11.12

TO BE BRANDED IN CORPORATE STYLE FOLLOWING FINAL APPROVAL

Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol 2012-15

Front page to include keywords from Residents' Survey conclusions here:

GWRANDO AR DDINASYDDION

CADW EIN HADDEWIDION

GWELLA

HYSBYSU

DRAFT

CYNNWYS

	Tudalen
Cyd-destun	3
Rhagarweiniad	4
Nod ac amcanion y Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol	7
Negeseuon allweddol	8
Cynulleidfaoedd Targed	9
Dulliau Cyfathrebu	10
Rheoli Enw Da	12
Strategaeth	13
Adnoddau	13
Gwerthuso	18
Atodiadau:	
Protocol ar gyfer y Cyfryngau	19

DRAFFET

CYD-DESTUN

Lle ydym ni?

gan Richard Parry Jones, Prif Weithredwr

Croeso i Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol Cyngor Sir Ynys Môn lle rydym yn hoelio ein sylw'n gadarn ar y dyfodol.

Drwy ein dulliau cyfathrebu corfforaethol, rydym yn gobeithio dangos i chi sut yr ydym yn gweithio tuag at gyflawni pump o amcanion allweddol ar gyfer Ynys Môn.

Rydym yn dymuno gweld Ynys Môn...

- Sydd ag economi wledig lewyrchus a ffyniannus
- Lle mae pobl yn cyrraedd eu llawn botensial
- Lle mae pobl yn ddiogel ac yn iach
- Lle mae pobl yn mwynhau, yn gwarchod ac yn gwella eu hamgylchedd adeiledig a naturiol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol
- Lle mae pobl yn falch o'u Cyngor

Yn dilyn cyfnod cythryblus, mae angen i Ynys Môn ganolbwyntio ei holl hymdrechion ar sicrhau **newid cynaliadwy a radical mewn meysydd gwasanaeth allweddol** fel addysg a gwasanaethau cymdeithasol, er mwyn bodloni'r rheoleiddwyr ac i gynnig y gwerth gorau am arian i ddinasyddion.

Mae'n hanfodol ein bod yn rhoi sylw i faterion pwysig fel **ail-ddylunio a gwella gwasanaethau yn sylweddol, gyrru datblygiad economaidd a chynyddu ymgysylltiad cymunedol** os ydym am garlamu ymlaen a chreu Cyngor y gallwn oll fod yn falch ohono.

Rhaid i ni fwrw ymlaen gyda'r rhaglen drawsnewid a chreu gwasanaethau sy'n addas ar gyfer bywyd yn yr unfed ganrif ar hugain.

Rhaid i'r gwaith hwn gael ei yrru gan feddwl yn arloesol ar bob lefel, p'un a yw hynny yn y maes addysg, gofal cymdeithasol neu unrhyw un o'r lluo o wasanaethau eraill a ddarperir gan y Cyngor.

Er bod ein prif gyfrifoldeb yn parhau i fod yn un o gefnogi'r bobl sydd fwyaf bregus yn ein cymdeithas, rydym yn credu'n gryf bod twf economaidd a lles cymdeithasol yn bell o fod yn annibynnol ar ei gilydd. Mewn gwirionedd, bydd cynnydd mewn gweithgaredd economaidd, bod yn arloesol a datblygu diwylliant mentrus ar yr Ynys yn hwb i greu swyddi newydd, cadw talent ar yr Ynys a chynorthwyo i wella ansawdd bywyd yma yn Ynys Môn.

Rhaid i ni sicrhau mai ein trigolion fydd yn cael y cynnig cyntaf ar y cyfleon hyn ac mae cyfathrebu'n effeithiol yn fewnol ac yn allanol yn rhan o'r broses o wneud hynny'n bosibl.

Richard Parry Jones

RHAGARWEINIAD

Pam mae angen Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol?

- Mae gan Gyngor Sir Ynys Môn ddyletswydd i brofi i'w drigolion a'i bartneriaid sut y mae'n darparu gwasanaethau a gwerth da am arian.
- Mae'r Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol yn chwarae rôl bwysig o ran dangos sut y bydd y Cyngor yn rhoi gwybod i'r cyhoedd, staff a chydranddeiliaid allweddol eraill a phartneriaid cymunedol am y canlyniadau allweddol y mae'r Cyngor yn ceisio eu sicrhau ar gyfer Ynys Môn, sut mae'n gweithio i'w cyflawni a sut y gallant gymryd rhan.
- Mae gan y Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol hefyd rôl bwysig o ran dangos sut y byddwn yn cyfeirio'r cyhoedd at wybodaeth bwysig ac/neu ddefnyddiol am wasanaethau.
- Mae gwaith ymchwil llywodraeth leol a wnaed ledled y Deyrnas Gyfunol wedi dangos mai po fwyaf o wybodaeth sydd gan drigolion a pho fwyaf yr ymgysylltir â nhw, bodlonaf yn y byd ydynt a mwyaf tebygol o gredu bod y Cyngor yn cynnig gwerth am arian.¹
- Gall cyfathrebu da felly sicrhau bod gan y Cyngor enw gwell ymysg trigolion ac adeiladu perthynas gref gyda phartneriaid lleol.
- Mae'r Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol hon yn dangos sut y bydd y Cyngor yn defnyddio cyfathrebu fel arf strategol i sicrhau mwy o ymddiriedaeth, hyder ac ymgysylltiad ymysg y cyhoedd, staff y Cyngor a phartneriaid allweddol.

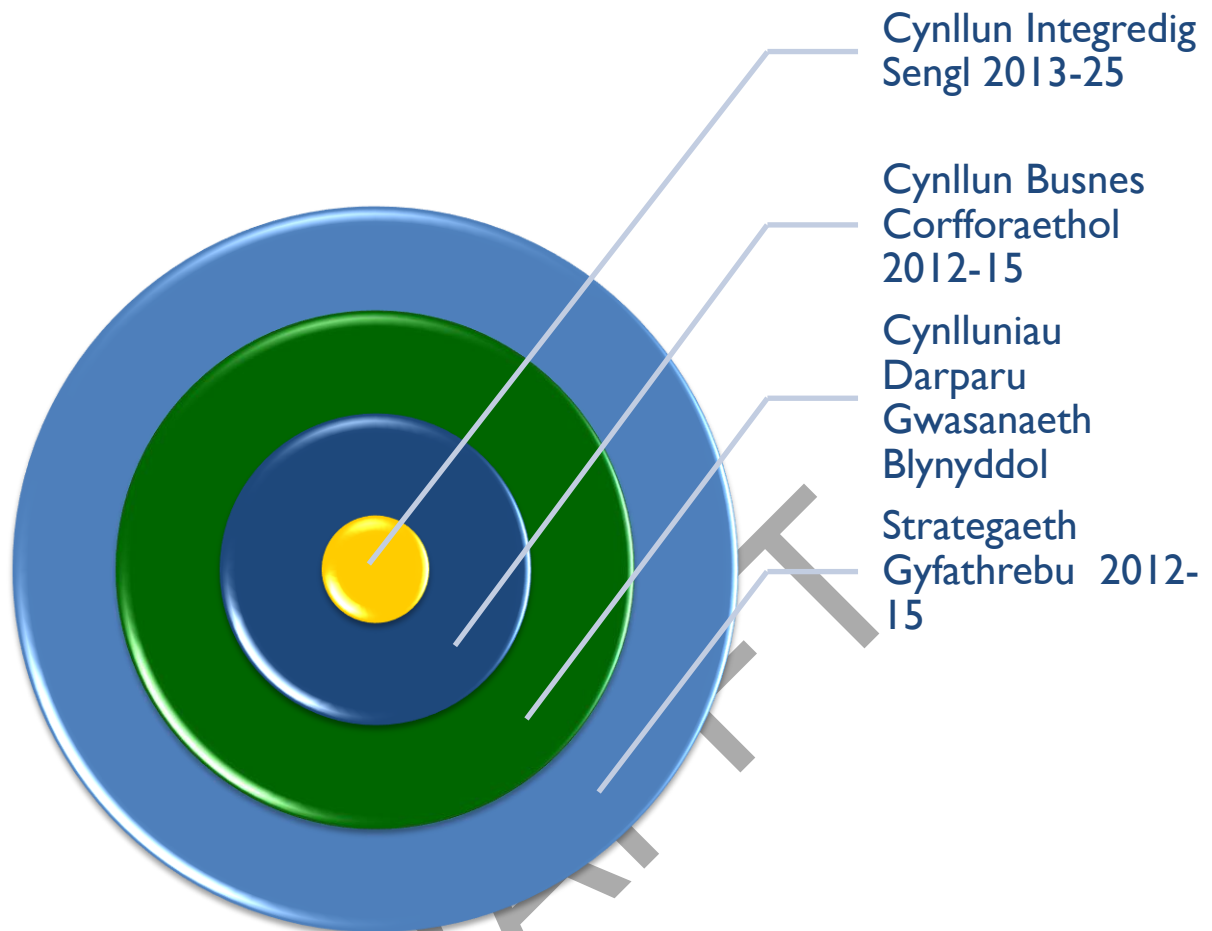
Y ffynonellau y mae pobl yn troi atynt fwyaf i gael wybodaeth am y Cyngor yw llythyrau newyddion, cylchgronau, taflenni gan wasanaethau'r Cyngor, y wefan, papurau newydd lleol Cymreig a gwybodaeth lafar

*Arolwg Trigolion Môn
2012*

Dywedodd ychydig dros bedwar o bob pump a ymatebodd fod gwrando ar ddinasyddion a chadw ein haddewidion yn flaenoriaeth bwysig i Ynys Môn.

Arolwg Trigolion Môn 2012

Ym mhle mae'r Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol yn eistedd?

FFIG 1. Lle mae'r Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol yn ffitio i mewn gyda chynlluniau strategol eraill CSYM

Mae **Cynllun Integredig Sengl 2013-25** wrth wraidd meddwl strategol y Cyngor, oherwydd ei fod yn gosod gweledigaeth tymor hir ar gyfer gwella lles economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol Ynys Môn. Mae'r **Cynllun Busnes Corfforaethol** tair blynedd, a ddiweddarir bob blwyddyn, yn llywio'r penderfyniadau a wneir yn y tymor canol ar bob lefel tra bod **Cynlluniau Darparu Gwasanaeth** yn gosod rhaglenni gwaith ar gyfer y flwyddyn i ddod. Mae'r **Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol** yn ymgorffori'r tair lefel o feddwl strategol ac yn nodi sut y byddwn yn rhoi gwybod am y gwaith sy'n cael ei wneud gan y Cyngor ar bob un o'r tair lefel.

Beth ydych chi'n ei ddweud wrthym?

Roedd Arolwg Trigolion Ynys Môn 2012 yn ffordd wych i ni ddarganfod beth oedd trigolion yn ei feddwl am y Cyngor.

Roedd dros dri chwarter o'r ymatebwyr yn fodlon neu'n fodlon iawn gyda mynediad i wasanaethau, a dim ond un ym mhob 12 oedd yn anfodlon.

Roedd pedwar o bob pump o ymatebwyr yn fodlon gyda'r gwasanaeth ailgylchu, dwy ran o dair yn fodlon gyda'r gwaith i gadw tiroedd yn glir o sbwriel a gwastraff, bron i ddwy ran o dair yn fodlon gyda'r parciau a'r llecynnau agored gan gynnwys Parciau Gwledig a'r Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol.

Mae tri o bob pump yn fodlon gyda gwasanaethau diwylliannol fel Oriel Ynys Môn ac amgueddfeydd eraill ac mae **58%** yn fodlon gyda gwybodaeth a gwasanaethau trafnidiaeth leol.

Roedd hanner y rheini a ymatebodd yn fodlon gyda'r cyfleusterau chwaraeon a hamdden gyda chwarter yn anfodlon. Roedd 48% yn fodlon gyda'r gwaith cynnal ar ffyrdd, gyda thri ym mhob deg yn anfodlon.

Roedd tri allan o bob pump o'r ymatebwyr yn teimlo eu bod yn cael digon o wybodaeth am y gwasanaethau a ddarperir gan y Cyngor, tra bod ychydig o dan chwarter yn teimlo fel arall. Roedd ymatebwyr hŷn yn fwy tebygol o deimlo eu bod yn cael gwybod am y gwasanaethau a ddarperir gan y Cyngor.

Roedd dros hanner yr ymatebwyr yn ystyried y bu'n hawdd cysylltu â rhywun yn y Cyngor y tro diwethaf y gwnaethont hynny, tra bod un o bob chwech yn ystyried ei fod yn anodd (16%).

'Roedd bron i **dwyrain o dair** o'r ymatebwyr yn fodlon gyda darpariaeth y Cyngor ar gyfer yr iaith Gymraeg wyneb-yn wyneb, dros y ffôn ac yn ysgrifenedig.

NOD

Beth mae'r strategaeth hon yn ceisio ei wneud?

Nod yr holl weithgareddau cyfathrebu corfforaethol yw sicrhau bod gan staff, cydranddeiliaid, partneriaid, trigolion a phawb arall sy'n delio gyda'r Cyngor **ddealltwriaeth glir a chadarnhaol** o:

- **Beth mae Cyngor Sir Ynys Môn yn ceisio ei wneud ar gyfer pobl Ynys Môn**
- **Beth yw ein gwerthoedd**
- **Sut ydym ni'n gwneud cynnydd ac yn darparu gwerth am arian**
- **Sut gall unigolion gael at wasanaethau a ddarperir gan y Cyngor**
- **Sut ydym yn gwrando a sut gallant ymwneud mwy gyda'r Cyngor**

Mae'r strategaeth hon yn amlinellu ein hymagwedd at gyfathrebu corfforaethol a'r cyfryngau byddwn yn eu defnyddio i gyfathrebu gyda staff, dinasyddion, partneriaid a chymunedau.

Sut ydym am gyflawni ein nod?

Trwy:

- Ymgysylltu mwy gyda dinasyddion a chymunedau a gwella mynediad i wasanaethau
- Bod yn rhagweithiol yn ein perthynas gyda'r cyfryngau
- Cryfhau'r defnydd o frand y Cyngor i godi ymwybyddiaeth o wasanaethau
- Gwella cyfathrebu mewnol

NEGESUON ALLWEDDOL

Beth ydym yn ceisio ei ddweud?

Mae ein negeseuon allweddol yn adlewyrchu'r canlyniadau strategol sydd newydd gael eu mabwysiadu gan y Cyngor. Dylai'r rhain fod wedi eu hadlewyrchu yn y cyfathrebiadau corfforaethol:

- Rydym yn dymuno i Ynys Môn gael economi wledig ffyniannus a llewyrchus.
- Rydym yn dymuno i bobl Ynys Môn gyrraedd eu llawn botensial
- Rydym yn dymuno i bobl Ynys Môn fod yn iach ac yn ddiogel
- Rydym yn dymuno i bobl Ynys Môn fwynhau, gwarchod a gwella eu hamgylchedd adeiledig a naturiol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol
- Rydym yn dymuno i bobl Ynys Môn fod yn falch o'u Cyngor

Y camau pwysicaf o ran sicrhau bod pobl Ynys Môn yn falch o'u Cyngor

"Mwy o ddemocratiaeth, genestrwydd, atebolrwydd a thryloywder yn y Cyngor"

"Mwy o ymgysylltu gyda thrigolion a gwranddo ar drigolion"

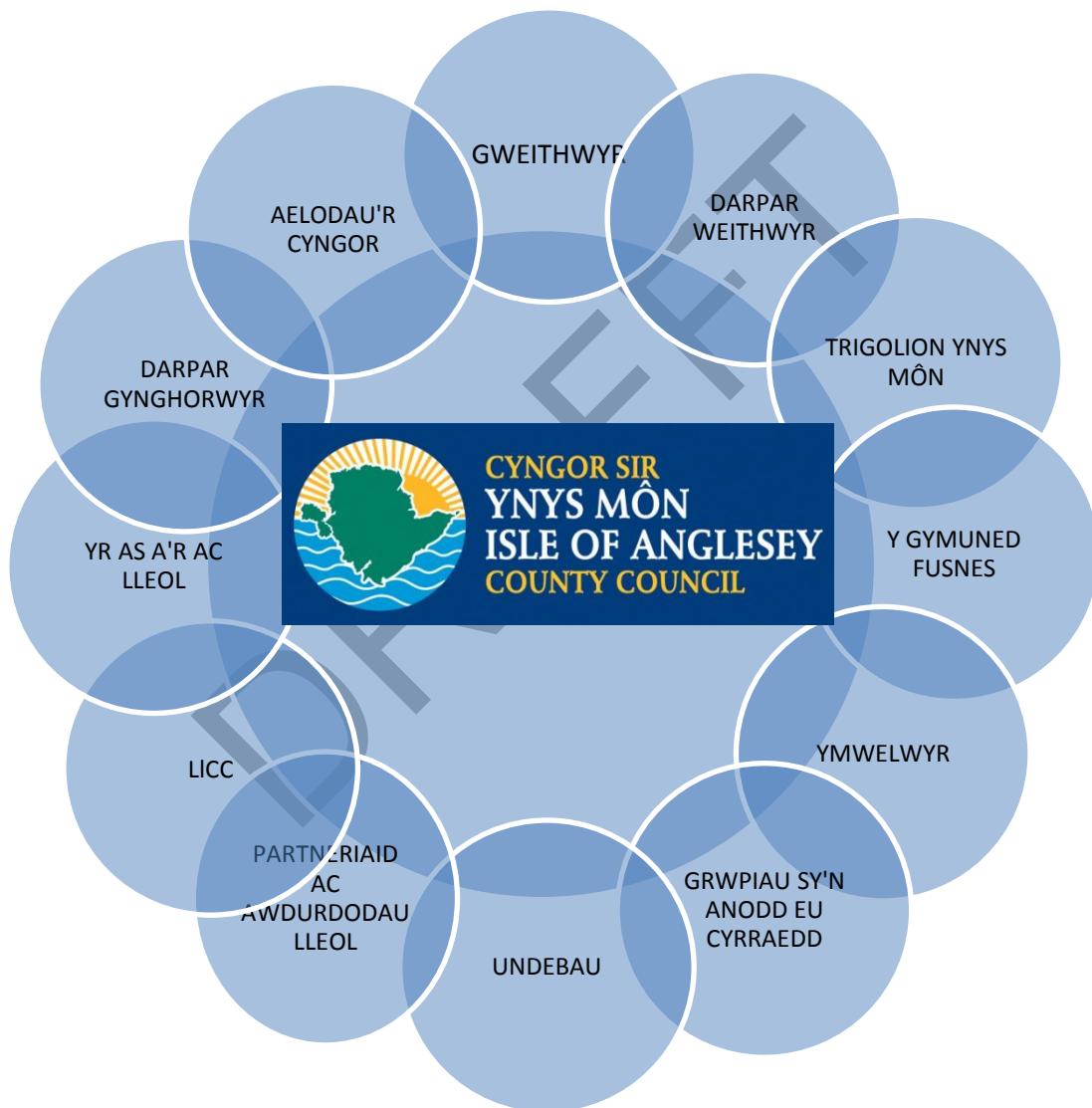
Arolwg Trigolion Ynys Môn 2012

CYNULLEIDFAOEDD TARGED

Beth ydym yn ceisio ei wneud?

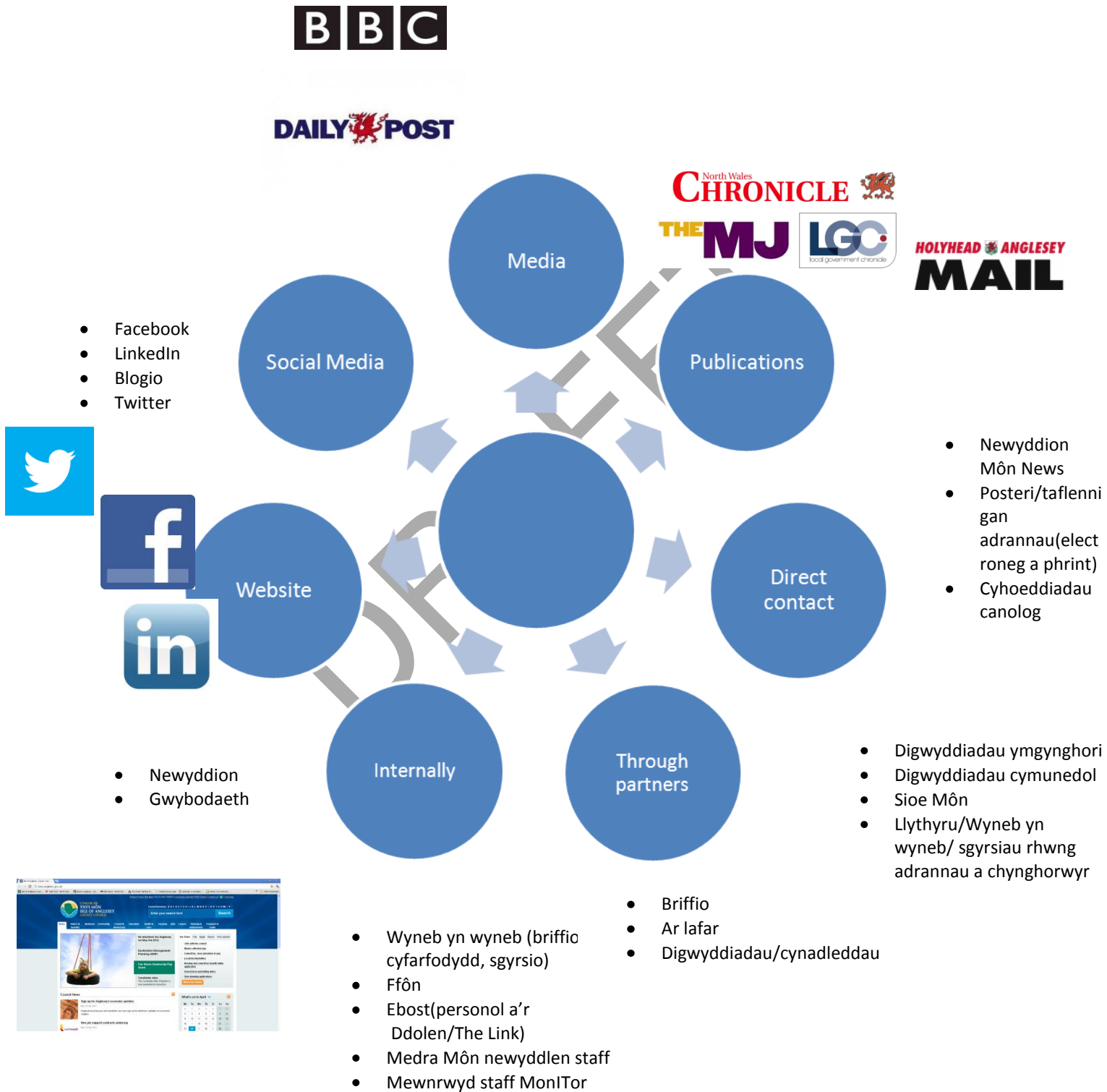
Mae'r Cyngor yn cyfathrebu gydag ystod eang o bobl, o staff i aelodau etholedig, o bartneriaid lleol i drigolion. Bydd gan bob un o'r partneriaid hyn wahanol lefelau o ymwybyddiaeth o waith y Cyngor, a bydd angen teilwrio negeseuon allweddol yn seiliedig ar hynny. Yn yr un modd, wrth gynllunio ymgyrchoedd unigol rhaid rhoi sylw i broffil y gynulleidfa darged. Er enghraifft, y ffordd fwyaf effeithiol o gyrraedd grwpiau pobl hŷn efallai yw trwy gyfryngau traddodiadol, ond mae cyfryngau cymdeithasol yn hollbwysig ar gyfer cyrraedd pobl iau.

FFIG 2. Cynulleidfaedd Targed

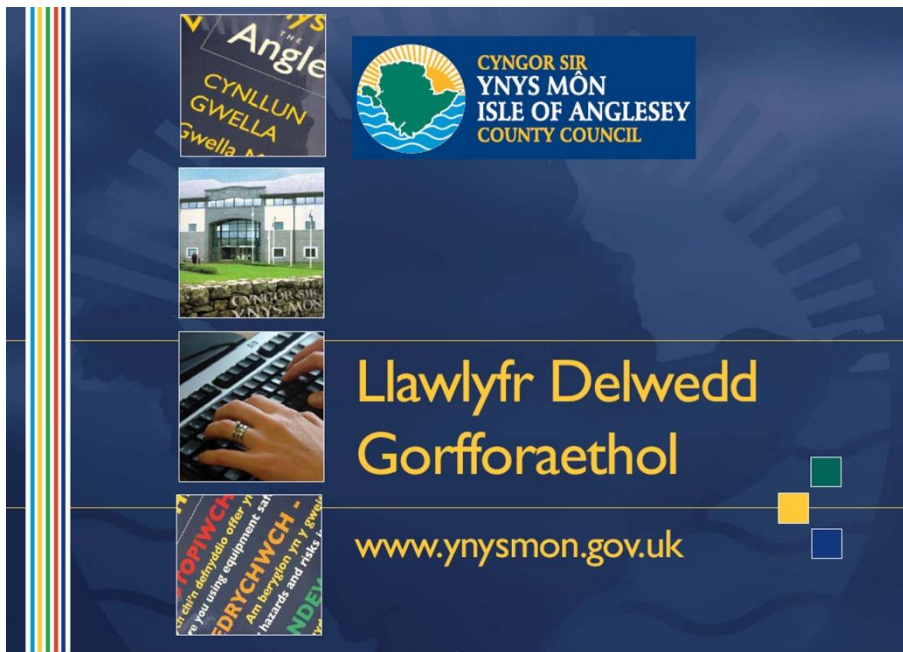
DULLIAU CYFATHREBU

Sut rydym ni yn cyfathrebu?

FFIG 3. Dulliau Cyfathrebu

DELWEDD GORFFORAETHOL

Mae'r ddelwedd gorfforaethol yn dweud llawer am y sefydliad a'r ffordd yr ydym yn gwneud pethau. Gall delwedd gorfforaethol gref wneud argraff dda ar y cyhoedd a'n partneriaid.

Mae'n bwysig felly bod y Cyngor yn cynnal delwedd gorfforaethol gref arunrhyw ddogfennau a deunyddiau a ddefnyddir yn fewnol ac yn allanol. Mae'n ei gwneud hi'n haws i gwsmeriaid adnabod y sefydliad pan maent yn derbyn gwybodaeth gennym, ymweld â'n hadeiladau neu'n gweldstaff a cherbydau'r Cyngor wrth eu gwaith.

Cafodd y llawlyfr delwedd gorfforaethol ei ddylunio i helpu staff, aelodau a chontractwyr i ddefnyddio'r ddelwedd gorfforaethol yn gywir o ddewis y ffont cywir ar gyfrifiaduron unigol, cynhyrchu cyhoeddiadau a defnydd o'r logo.

Mae'n bwysig fod pawb yn y sefydliad yn gyfarwydd gyda delwedd gorfforaethol Cyngor Sir Ynys Môn ac yn gwybod sut i'w defnyddio fel bod ein delwedd brand yn gyson. Bydd hyn yn cryfhau sefyllfa'r Cyngor fel sefydliad proffesiynol ac effeithiol.

GWEITHIO GYDA PARTNERIAID

Mae'r Cyngor yn cefnogi nifer o bartneriaethau mewn iechyd a gofal cymdeithasol, addysg/plant a phobl ifanc, datblygu economaidd a thwristiaeth. Wrth i bartneriaethau ddod yn fwy fwy arferol, mae angen i gynrychiolwyr y Cyngor fod yn glir pa bartner sy'n arwain ar gyfathrebu a pha brotocol sydd mewn lle o ran cyfathrebu gyda'r wasg.

RHEOLI ENW DA

Gall nifer o bethau effeithio ar hyder y cyhoedd yn y Cyngor.

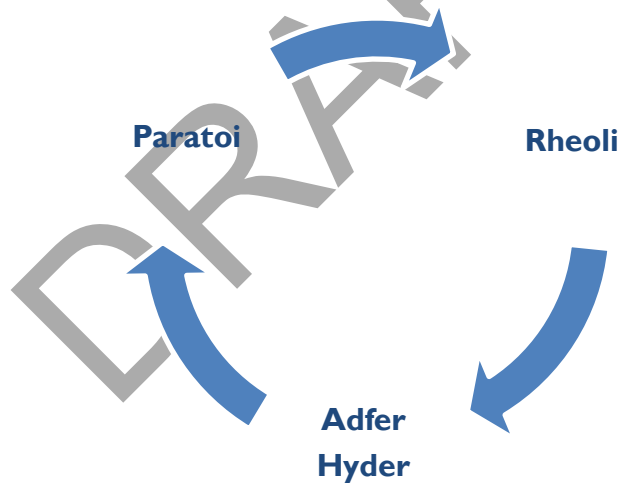
Mae dwy sefyllfa ble mae ymateb y Cyngor, gan gynnwys y ffordd rydym yn cyfathrebu, droi'n allweddol:

- Mewn sefyllfa o argyfwng e.e. argyfwng megis llifogydd neu eira, damwain yn ymwneud ag aelod o staff neu eiddo'r Cyngor
- Yn achos digwyddiad gyda'r potensial i wneud niwed i enw da'r Cyngor e.e. digwyddiad yn ymwneud â aelod o staff/cynghorydd sir, triniaeth annigonol o gwyn gan aelod o'r cyhoedd

Mae pedair agwedd i reoli sefyllfa argyfyngus neu /ac o reoli enw da:

- Creu tîm rheoli sefyllfa argyfyngus/enw da
- Darogan materion sensitif a sut i osgoi problemau/sylw negyddol
- Negeseuon arbennig i brif rhanddeiliaid
- Strategaeth ar gyfer y cyfryngau

Mae'r rhain yn cyfateb i gylch sefyllfa argyfyngus/reoli enw da:

Mae angen agwedd rhagweithiol at gyfathrebu er mwyn sicrhau fod sefyllfaoedd sydd â photensial uchel i ddwysáu yn cael eu hadnabod yn fuan. Mae darogan ac atal yn allweddol ac mae Blaen Raglen waith y Pwyllgor Gwaith yn cynnig cyfle pwysig i adnabod materion all effeithio enw da'r Cyngor.

Pan y mae sefyllfa argyfyngus yn codi, mae'n rhaid iddo cael ei ystyried yn brydlon ac yn effeithlon. Dylai tawelu meddwl, ailadeiladu a chynnal hyder y cyhoedd fod yn rhan allweddol o reoli sefyllfa argyfyngus/rheoli enw da.

Unwaith y mae sefyllfa wedi dod i ben, mae'r cyfle i adfer hyder y cyhoedd yn prinhaufelly mae'n bwysig fod cynllun rheoli, gan gynnwys strategaeth i ddelio gyda'r cyfryngau, mewn lle er mwyn adennill hyder/tawelu meddwl yn ystod digwyddiad wrth iddo fynd rhagddo.

EIN STRATEGAETH

Beth ydym ni am ei wneud?

Blaenoriaeth Datblygu 1: Ymgysylltu mwy gyda dinasyddion a chymunedau

Camau Allweddol

- Codi ymwybyddiaeth y cyhoedd o weledigaeth a chanlyniadau allweddol y Cyngor
- Cynnal digwyddiadau ymgysylltu cymunedol mewn amryfal leoliadau ar hyd a lled yr ynys
- Trefnu presenoldeb y Cyngor yn Sioe Môn
- Darparu cymorth cyfathrebu wedi'i deilwrio ar gyfer prosiectau arbennig (e.e. Cynllun Rheoli Cyrchfan, Rhaglen Ynys Ynni)
- Hyrwyddo ymgysylltiad democrataidd yn y cyfnod hyd at etholiadau'r Cyngor Sir ym mis Mai 2013
- Cynhyrchu papur newydd cymunedol 'Newyddion Môn' sy'n canolbwyntio ar straeon sy'n gysylltiedig â chanlyniadau
- Cynorthwyo tîm y we i ddatblygu'r wefan gorfforaethol
- Datblygu presenoldeb ar gyfryngau cymdeithasol Facebook a Trydar
- Cynhyrchu llyfryn blynyddol ar y dreth gyngor

Blaenoriaeth Datblygu 2: Bod yn rhagweithiol yn ein perthynas gyda'r cyfryngau er mwyn gwella enw da'r Cyngor

- Adolygu'r Strategaeth Gyfathrebu
- Cynhyrchu datganiadau i'r wasg a ffotograffau yn rheolaidd
- Cynnal sesiynau briffio gyda'r cyfryngau ynghylch cerrig milltir allweddol i'r Cyngor/yr ynys
- Cynnal sesiynau briffio/cyfweliadau un-i-un gydag uwch reolwyr/yr Arweinydd/y Cadeirydd
- Datblygu perthynas gyda chylchgronau sy'n ymwneud â llywodraeth leol
- Adolygu'r protocol cyfryngau
- Trefnu hyfforddiant cyfryngau ar gyfer y Tîm Uwch Arweinyddiaeth newydd a'r Pwyllgor Gwaith

Blaenoriaeth Datblygu 3: Cryfhau'r defnydd o frand y Cyngor i godi ymwybyddiaeth ynglŷn â gwasanaethau

- Gweithio gyda'r tîm dylunio graffig i gynorthwyo'r holl adrannau i gynhyrchu deunydd sy'n cydymffurfio gyda'r brand
- Darparu ffotograffau priodol ar gyfer rhoi cyhoeddusrwydd i'r Cyngor/ar gyfer ein cronfa o luniau

Blaenoriaeth Datblygu 4: Gwella Cyfathrebu Mewnol

- Cynhyrchu cynllun gweithredu cyfathrebu mewnol
- Cynhyrchu llythyr newyddion i staff bob mis
- Hyrwyddo'r system e-bost 'Y Ddolen/The Link' fel y prif ddull o gysylltu gyda'r holl staff
- Hyrwyddo'r fewnwyd i staff, sef MonITor
- Cyhoeddi calendr ymgynghori mewnol
- Sefydlu gweithgor rheoli digwyddiadau tyngedfennol/enw da er mwyn gwella gweithdrefnau ar gyfer nodi a delio gyda digwyddiadau tyngedfennol a materion sy'n ymwneud â rheoli enw da

ADNODDAU

Pwy sy'n gwneud be'?

Er mwyn bod yn Gyngor sy'n canolbwyntio ar y cwsmer ac sy'n eangfrydig, rhaid i bob aelod o staff a phob aelod etholedig chwarae eu rhan i wella cyfathrebu. Mae'r cyfrifoldeb am weithredu'r strategaeth hon felly yn rhywbeth i'r Gyngor cyfan a'r holl weithwyr.

Aelodau Etholedig

- Arweinydd y Cyngor sy'n gyfrifol am y portffolio cyfathrebu
- Dylai'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo'r strategaeth a sicrhau y gweithredir ar yr egwyddorion
- Dylai Aelodau Etholedig gymryd perchenogaeth o'r strategaeth a chymryd cyfrifoldeb uniongyrchol am hyrwyddo delwedd gadarnhaol o'r Cyngor. Rhaid i'r Aelodau gofio bod unrhyw ymddygiad yn gyfathrebu ac y dylent weithredu fel 'llysgenhadon' a chanolbwyntio ar arweinyddiaeth gymunedol.
- Dylai'r Aelodau Etholedig gyfeirio at y Protocol Cyfryngau a amlinellir yr Atodiad (tud 19) ynghyd â phrotocol yr aelodau ar gyfer hunanreoleiddio er mwyn cryfhau enw da'r Cyngor.
- Dylid rhoi gwybod i'r Prif Weithredwr ar unwaith am unrhyw fater a all ddatblygu i fod yn ddigwyddiad tyngedfennol neu'n fater a all niweidio enw da'r Cyngor fel y gellir cymryd camau priodol.

Staff

- Fod yn ymwybodol o'r Strategaeth Cyfathrebu a negeseuon allweddol y Cyngor
- Sicrhau bod gwybodaeth ynghylch prosiectau, digwyddiadau neu ymgynghoriadau sy'n haeddu sylw yn y wasg, yn cyrraedd yr Uned Gyfathrebu
- Rhoi gwybod i'r Uned Gyfathrebu am lwyddiant personol unigolion fel y gellir cynnwys hyn yn y cylchlythyr staff
- Sicrhau bod unrhyw ddeunydd sy'n cael ei argraffu neu'n sy'n ymddangos ar-lein, ynghyd ag arwyddion a dillad corfforaethol, yn dilyn y steil corfforaethol a chydymffurfio gyda'r Polisi laith Gymraeg drwy gyfeirio at y Llawlyfr Hunaniaeth Gorfforaethol a thrwy ymgynghori gyda'r Uned Gyfathrebu/Tîm Dylunio Graffig mewn perthynas ag unrhyw gyhoeddiadau.
- Darllen a glynu wrth Brothocol Cyfryngau'r Cyngor (gweler yr Atodiad)
- Sylweddoli bod unrhyw gyswilt gyda chwsmeriaid a phartneriaid yn rhan o'r broses o reoli enw da a bod pob aelod o staff yn gweithredu fel 'llysgennad' i CSYM.
- Rhoi gwybod i'r Pennaeth Gwasanaeth/rheolydd llinell ar unwaith am unrhyw fater a all ddatblygu i fod yn ddigwyddiad tyngedfennol neu'n fater a all niweidio enw da'r Cyngor fel y gellir cymryd camau priodol.

Tîm Uwch Arweinyddiaeth a'r Penaethiaid Gwasanaeth

Dylai'r TUA gyfathrebu'r neges fod pawb ar draws y Cyngor i gyd ar bob lefel yn berchen ar y Strategaeth Gyfathrebu

- Dylai'r TUA sicrhau fod systemau cadarn yn eu lle i rannu negeseuon sylfaenol i staff o gyfarfodydd y TUA
- Dylai'r TUA gynnal sesiynau briffio wyneb yn wyneb, rhyngweithiol rheolaidd gyda staff
- Dylai Penaethiaid Gwasanaeth ddiffinio a blaenoriaethu anghenion cyfathrebu pob gwasanaeth, gan gynnwys cyfathrebu fel eitem ar raglenni cyfarfodydd allweddol
- Dylai'r TUA/PG sicrhau fod y goblygiadau o ran cyfathrebu yn cael eu hystyried yn ystod pob cam o'r broses gwneud penderfyniadau
- Dylai'r TUA/PG nodi unrhyw faterion, adroddiadau a chyhoeddiadau a all fod yn sensitif a rhoi gwybod i'r Uned Gyfathrebu cyn eu rhyddhau i'r cyhoedd drwy raglenni, cyfarfodydd neu'r wasg/cyfringau cymdeithasol yn unol â'r rhestr wirio ar gyfer yr adroddiad
- Dylai PG fod yn rhagweithiol o ran darparu gwybodaeth i'r Uned Gyfathrebu mewn perthynas â straeon cadarnhaol, llwyddiannau, digwyddiadau cyhoeddus/ymgyngoriadau.
- Dylai PG ddarparu gwybodaeth gyfredol ynghylch gwaith y gwasanaeth ar gyfer gwefan y Cyngor, MonITor, y wefan dwristiaeth a safleoedd cysylltiedig eraill a hynny mewn cydweithrediad gyda Rheolydd y We a Gwybodaeth
- Mae'r TUA/PG yn gyfrifol am sicrhau bod yr holl staff yn deall eu rôl o ran rhoi gwybod am faterion o bwys/materion sy'n ymwneud ag enw da'r Cyngor ac annog diwylliant lle mae staff yn teimlo'n hyderus i drafod unrhyw faterion fel bod modd nodi'n fuan a rheoli'n effeithiol unrhyw faterion sy'n debygol o ddwysáu.

Uned Cyfathrebu Corfforaethol

- Yn gyfrifol am arolygu'r Strategaeth Gyfathrebu a sicrhau ei bod yn cael ei gweithredu
- Dylai'r Uned fod yn rhagweithiol o ran darparu cefnogaeth a chngor cysylltiadau cyhoeddus i swyddogion ac aelodau etholedig.
- Yn gyfrifol am godi proffil cyfathrebu gyda'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol, Penaethiaid Gwasanaeth a'r holl staff (lle y bo'n briodol)
- Dylai barhau i ddatblygu cyfathrebu mewnol.
- Yn gyfrifol am reoli'r berthynas gorfforaethol gyda'r cyfryngau
- Dylai adolygu'r Strategaeth Gyfathrebu a'r Cynllun Gweithredu yn rheolaidd.
- Yn gyfrifol am fonitro cynnydd yn erbyn targedau ac adrodd yn ôl i'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol.
- Dylai ddarparu gwybodaeth i staff newydd ar faterion cyfathrebu fel rhan o'r broses gynefino
- Yn gyfrifol am gynhyrchu papur newydd cymunedol Newyddion Môn a llythyr newyddion staff Medra Môn
- Dylai'r Uned barhau i ddarparu arbenigedd cyfathrebu wrth i'r wefan esblygu
- Dylai sicrhau perchnogaeth gorfforaethol o dudalen hafan y wefan
- Dylai barhau i ddatblygu llwyfannau cyfrwng cymdeithasol
- Dylai fod â throsolwg o'r cyhoeddiadau a gynhyrchir gan wasanaethau er mwyn sicrhau negeseuon cyson a brand.
- Dylai fod â rôl allweddol o ran datblygu strategaeth gyfryngau i ddelio â digwyddiadau tyngedfennol neu faterion rheoli enw da.

Gwerthuso

Sut rydym ni'n gwneud?

Mae gwerthuso'n chwarae rhan bwysig o ran sicrhau fod y strategaeth gyfathrebu yn effeithiol.

Byddwn yn monitro cynnydd trwy:

- Adolygu'r cynllun gweithredu yn rheolaidd (bob chwarter)
- Adolygu'r strategaeth bob 12 mis
- Cynnwys cwestiynau priodol yn yr Arolwg Trigolion (blynyddol)
- Gwerthuso'r sylw geir yn y cyfryngau (yn barhaus, yn ffurfiol bob chwe mis)

Mae'r Strategaeth Gyfathrebu a chynllun gweithredu blynyddol yr Uned Gyfathrebu yn ddogfennau byw a byddant yn cael eu diwygio fel sy'n briodol er mwyn sicrhau eu bod yn berthnasol bob amser ac yn gyfredol.

Cysylltu gyda'r Uned Cyfathrebu Corfforaethol

Gethin Jones gethin.jones@ynysmon.gov.uk neu 01248 752 130

Gwen Siôn gwen.sion@ynysmon.gov.uk neu 01248 752 128

Pegi Allsop – Rheolwraig y We a Gwybodaeth

Stephen Edwards – Uwch Ddylunydd Graffeg

Steven Jones – Dylunydd Graffeg

Protocol y Cyfryngau I staff a Chynghorwyr Sir

www.ynysmon.gov.uk

www.anglesey.gov.uk

Cefndir

Mae cyswllt uniongyrchol rhwng y Cyngor a thrigolion Ynys Môn yn cynyddu trwy ddefnyddio dulliau fel ymgynghori, y we a rhwydweithio cymdeithasol. Fodd bynnag, mae'r cyfryngau'n parhau i chwarae rhan bwysig o ran llunio barn y bobl am y Cyngor.

Mae'n hanfodol ein bod yn gwneud y mwyaf o'r cyfleon a gynigir gan y cyfryngau ac yn gweithio gyda hwy i hyrwyddo storïau cadarnhaol ac er mwyn gallu ymateb mor effeithiol ac mor agored ag sy'n bosibl i ymholiadau er mwyn cynnig darlun cytbwys a gwybodus o faterion sy'n ymwneud â'r Cyngor.

Nod y protocol hwn yw cynnig cyfarwyddyd ynghylch sut y dylai swyddogion ac aelodau ddelio â'r cyfryngau.

Mae cyhoeddusrwydd Awdurdodau Lleol yn cael ei arwain gan y Côt Ymarfer a Argymhellir a gyhoeddwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Hydref 2001 fel rhan o'i bwerau dan Adran 4 (1) Deddf Llywodraeth Leol 1986. Lluniwyd y Côt i ymdopi gyda'r newidiadau a gyflwynwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 yn cynnwys dyletswyddau awdurdodau lleol i ymgynghori, rhoi cyhoeddusrwydd, cynllunio cymunedol ac wrth iddynt ymarfer eu pwerau statudol newydd i wneud unrhyw beth fydd yn hyrwyddo lles economaidd, cymdeithasol, neu amgylcheddol eu hardal.

1. Yr Uned Gyfathrebu

- Yr Uned Gyfathrebu fydd prif bwynt cyswllt y Cyngor ar gyfer unrhyw faterion fydd yn ymwneud â'r wasg a'r cyfryngau.
- Bydd o leiaf un aelod o staff ar gael i ddelio gydag ymholiadau am newyddion bob amser yn ystod yr wythnos weithio arferol.
- Mae'r Uned Gyfathrebu'n cofnodi pob ymholiad a hefyd ymateb y Cyngor.
- Mae'n cadw detholiad o gyhoeddiadau lleol yn y Gymraeg a'r Saesneg yn cynnwys y Western Mail a'r Daily Post am oddeutu dri mis, a bydd yn derbyn bwletinâu monitro'r cyfryngau yn ddyddiol.

2. Ymholiadau gan y Cyfryngau

- Mae'n bosibl y bydd newyddiadurwyr yn dod at weithwyr y Cyngor yn uniongyrchol. Dylid cyfeirio'r newyddiadurwr at yr Uned Gyfathrebu, oherwydd y gall yr ymholiad fod yn un cynhennus, yn un gwleidyddol neu'n un a fydd yn cyffwrdd â nifer o wasanaethau gwahanol ac yn un a fydd, yn amlach na pheidio, yn un ag amser cau tynn. Efallai y bydd hefyd yn cynnig cyfle i hyrwyddo prosiect arbennig ac yn rhoi i ni atborth pwysig ar y mathau o ymholiadau sy'n cael eu derbyn a bydd hynny yn ei dro yn bwydo gwybodaeth i'r strategaeth gyfathrebu tymor hir.
- Bydd swyddogion cyfathrebu yn cysylltu â swyddogion perthnasol am wybodaeth er mwyn ffurfio ymateb, ac yn clirio'r ymateb hwnnw gyda'r prif swyddog priodol.
- Bydd materion yn ymwneud ag unrhyw newyddion mawr yn cael eu dwyn i sylw'r prif swyddog perthnasol a rhaid i'r swyddog hwnnw ac , os yn briodol, y deilydd portffolio perthnasol, glirio'r ymateb.

- Mewn achos lle bydd y cyfryngau'n gofyn am sylwadau gwleidyddol, bydd hyn yn cael ei gyfeirio at yr Arweinydd, yr aelod perthnasol neu'r grwp gwleidyddol a fydd yn dweud wrth yr Uned Gyfathrebu am eu hymateb fel bod swyddogion yn ymwybodol o'r materion.
- Rhaid cyfeirio i'r Uned Gyfathrebu unrhyw geisiadau i ffilmio, cymryd ffotograffau neu recordio yn unrhyw eiddo neu ar unrhyw dir y mae'r Cyngor yn berchen arnynt fel y gellir sicio'r asesiadau risg a'r yswiriant atebolrwydd cyhoeddus perthnasol.

3. Datganiadau i'r Wasg

- Mae datganiadau i'r wasg yn un o'r ffyrdd gorau o sianelu newyddion cadarnhaol neu wybodaeth am y Cyngor.
- Dim ond yr Uned Gyfathrebu fydd yn rhyddhau unrhyw ddatganiad a wneir gan y Cyngor i'r cyfryngau er mwyn sicrhau bod y datganiadau'n dilyn y patrwm a'r gweithdrefnau corfforaethol ac er mwyn sicrhau y gellir cadw cofnod canolog ac y gellir gwerthuso'r sylw a roddwyd.
- Rhaid i staff ac aelodau fod yn rhagweithiol o ran dod â storïau 'newyddion da' i sylw'r Uned Gyfathrebu mewn da bryd - yn ddelfrydol, o leiaf bythefnos cyn bod angen eu cyhoeddi.
- Pan yn cyflwyno storïau, dylid hefyd roi cymaint ag sy'n bosibl o wybodaeth gefndirol - pwy, beth, pam, lle a phryd.
- Yn gyffredinol, fe ddylai pob datganiad i'r wasg gynnwys dyfyniad gan y Deilydd Portffolio perthnasol. Pan mae stori o ddiddordeb penodol i ward arbennig, bydd aelodau unigol yn cael eu dyfynnu yn y datganiadau. Dylid gwahodd aelodau lleol hefyd i gael tynnu eu lluniau yn eu wardiau. Bydd yr Uned Gyfathrebu yn clirio'r dyfyniadau gyda'r personau a enwir cyn eu defnyddio.
- Ni fydd unrhyw weithwyr nac aelodau o'r cyhoedd yn cael eu dyfynnu heb gael eu caniatâd ymlaen llaw.
- Efallai y bydd y gwasanaethau'n gweithio gydag asiantaethau Cysylltiadau Cyhoeddus allanol i hyrwyddo eu gwaith. Mewn amgylchiadau o'r fath, dylid cysylltu â'r Uned Gyfathrebu er mwyn rhoi ffurf derfynol ar unrhyw gyfraniad y bydd y Cyngor yn ei wneud i'r datganiad.
- Bydd datganiadau i'r wasg yn cael eu dosbarthu i'r holl Gynghorwyr trwy e-bost (neu gopi caled os bydd angen).
- Bydd yr holl ddatganiadau i'r cyfryngau'n cael eu postio ar wefan gorfforaethol y Cyngor.
- Ni ellir rhoi unrhyw sicrwydd y bydd y datganiadau i'r wasg yn cael eu defnyddio gan unrhyw gyhoeddiad.

4. Datganiadau gan y Cyngor

Dim ond yr **Uned Gyfathrebu** sy'n gallu rhyddhau datganiadau gan y Cyngor mewn ymateb i gais arbennig am sylwadau. Bydd unrhyw ddatganiadau'n cael eu clirio gyda'r swyddog / deilydd portffolio perthnasol cyn eu rhyddhau.

- Ni fydd y Cyngor fel arfer yn gwneud sylwadau ynghylch honiadau am staff unigol. Mewn pob amgylchiad arall **ni fydd** 'dim sylw i'w wneud' yn ymateb digonol i ymholiad gan y cyfryngau. Mae'r Cyngor yn agored ac yn atebol ac fe ddylai egluro bob amser os oes rheswm pam na fedr roi ateb i ymholiad penodol.

5. Cyfweliadau gan y Cyfryngau

- Rhaid sianelu pob cais am gyfweliadau ar faterion corfforaethol drwy'r Uned Gyfathrebu
- Gyda cheisiadau am gyfweliadau, byddir yn gofyn i Arweinydd y Cyngor ac i ddeilyddion portffolio perthnasol yn y lle cyntaf.
- Uwch swyddogion fydd yn ymateb i gyfweliadau ar faterion cefndirol, technegol neu weithredol gyda'r Arweinydd neu'r Prif Weithredwr yn clirio hynny.
- Bydd rhaid i unrhyw geisiadau i swyddogion gymryd rhan mewn rhaglenni dogfen o fath 'pryf ar y wal' gael eu sianelu drwy'r Uned Gyfathrebu.

6. Gweithio gyda phartneriaid

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda nifer o bartneriaid sector cyhoeddus / cymunedol. Rhaid i staff sicrhau eu bod yn gwybod pa bartner sy'n arwain ar gyfathrebu, a pha brotocol sy'n ei le ar gyfer delio â'r cyfryngau.

6. Digwyddiadau Tyngedfennol a Materion Rheoli Enw Da

Diffinnir digwyddiad tyngedfennol fel unrhyw ddigwyddiad lle y mae effeithiolrwydd ymateb y Cyngor yn debygol o gael effaith sylweddol ar hyder unrhyw unigolyn, teulu ac / neu'r gymuned ehangach yn yr Awdurdod Lleol. Dyma'r weithdrefn ar gyfer delio gyda digwyddiad tyngedfennol posib neu fater all ymwneud ag enw da'r Cyngor:

1. Y cam cyntaf yw rheoli'r digwyddiad yn unol â pholisïau neu weithdrefnau perthnasol yr Adran.
2. Lle bod aelod staff o'r farn bod y digwyddiad yn un tyngedfennol neu'n un a all ddatblygu i fod yn un tyngedfennol, mae'n hanfodol adrodd arno **ar unwaith** i uwch swyddog - gall yr uwch swyddog fod yn rheolwr llinell neu Bennaeth Gwasanaeth.
3. Bydd uwch swyddogion yn penderfynu:
 - A yw'r adroddiad yn ddilys
 - A fydd yr ymateb a gynigir ar y pryd yn ddigonol
 - A ddylid adrodd am y digwyddiad i'r Dirprwy Brif Weithredwr fel digwyddiad tyngedfennol

Bydd y penderfyniad i ddatgan digwyddiad fel un tyngedfennol yn seiliedig ar o leiaf un rheswm gwrthrychol paham fod effeithiolrwydd ymateb y Cyngor yn debygol o gael effaith sylweddol ar hyder y cyhoedd.

Ni ddylid datgan unrhyw ddigwyddiad yn un tyngedfennol dim ond oherwydd bod yna risg y bydd y Cyngor yn cael ei feirniadu. Dylai fod yn seiliedig ar effeithiolrwydd ein hymateb ac a yw'n debygol y bydd yn cael effaith sylweddol ar hyder y cyhoedd.

7. Y wasg a chyhoeddusrwydd yn ystod y cyfnod cyn-etholiad

Mae angen cymryd gofal arbennig mewn perthynas â gweithgaredd y cyfryngau a chyhoeddusrwydd yn ystod y cyfnod cyn unrhyw etholiad. Y neges bennaf yw i: os oes amheuaeth, ymgynghorwch â'ch pennaeth gwasanaeth, cyfarwyddwr corfforaethol neu'r prif weithredwr cyn i chi wneud dim all daflu amheuaeth ar ddiueddrwydd gwleidyddol staff neu arwain at sylwadau anffafriol ar y camau a gymerodd y Cyngor.

Mae cyfarwyddyd i staff ar gael ar y fewnrwyd <http://monitor.anglesey.gov.uk/> neu cysylltwch â'r Uned Gyfathrebu.

8. Digwyddiadau rhoi cyhoeddusrwydd ac ymweliadau Pobl Bwysig (Gweinidogion Llywodraeth ac ati)

Dylai'r Uned Gyfathrebu gael gwybod ymlaen llaw am unrhyw ddigwyddiadau, cyfleon i dynnu ffotograffau neu ymweliadau fel y gall y rhain gael eu cynnwys ar y rhestr o gyfathrebiadau. Fe all yr Uned Gyfathrebu hefyd gynnig cyngor ar gyhoeddusrwydd cyn ac ar ôl y digwyddiad ac ymgysylltu gyda'r swyddogion, aelodau neu bartneriaid perthnasol ar faterion all fod angen eu hystyried.

9. Cynghorwyr a gweithgareddau'r cyfryngau

Mae'n anrffod y bydd newyddiadurwyr yn cysylltu â Chynghorwyr Sir unigol am eu safbwyntiau ar faterion yn ymwneud â'r Cyngor ac i fynd ar ôl rhyw stori arbennig neu i'r gwrthwyneb.

Os cysylltir gydag aelodau yn holi am adroddiad neu eitem ar raglen un o gyfarfodydd / pwyllgorau'r Cyngor, anogir hwy roi gwybod i'r Uned Gyfathrebu fel y gellir:

- Cynnig cyngor
- Rhannu unrhyw wybodaeth dechnegol / gefndirol berthnasol gyda'r aelod a'r newyddiadurwr perthnasol.
- Cynnig i aelodau gopi o ymateb y Cyngor / ffurfio ymateb y Cyngor.
- Peri bod unrhyw swyddogion perthnasol yn ymwybodol o faterion all godi
- Mewn amgylchiadau eithriadol, cynnal cynhadledd y wasg i'r cyfryngau.

Dylid mabwysiadu'r ymarfer dda ganlynol pan fydd Cynghorwyr Sir yn teimlo y gallant ddelio eu hunain gydag ymholiad gan y cyfryngau:

- Ysgrifennu i lawr enw'r newyddiadurwr, manylion cyswllt ac o ble y maent yn galw.
- Cymryd manylion am beth yn union y mae'r newyddiadurwr yn dymuno ei wybod.
- Gofyn am eu hamser cau ar gyfer yr eitem.
- Trefnu i ffonio'r newyddiadurwr yn ôl beth bynnag fo'r cwestiwn. Yn aml iawn, fe all rhywbeth fydd yn edrych fel ymholiad cymharol syml dyfu'n fater mwy o lawer.

Hefyd:

- **Peidiwch** bydd a dweud 'dim sylw i'w wneud' neu unrhyw amrywiad ar y thema honno. Mae hynny'n awgrymu ar unwaith bod yna rywbeth i'w guddio.
- **Dywedwch** nad oes gennych ddigon o wybodaeth i wneud sylw, ond y byddwch chi (neu rywun arall) yn dod yn ôl atynt ac yna gwnewch hynny!
- **Peidiwch** â chadarnhau na gwadu unrhyw hanesion / sibrydion
- **Peidiwch** â siarad yn 'answyddogol'
- **Peidiwch** â bod yn orhyderus a dweud rhywbeth y gallwch ddifaru ei ddweud ar ôl hynny.
- Os ydych mewn penbleth, ceisiwch gael cyngor gan yr Uned Gyfathrebu.

Mae Côt Ymarfer y Cynulliad Cenedlaethol yn nodi nad yw ond yn briodol defnyddio adnoddau cyhoeddus i roi cyhoeddusrwydd i Gynghorwyr unigol lle y mae hynny'n berthnasol i'w cyfrifoldeb o fewn y Cyngor. Pan fo unrhyw grŵp gwleidyddol neu aelod etholedig yn dymuno rhyddhau datganiadau gwleidyddol, fe ellir gwneud hyn trwy e-bost personol neu gyswllt uniongyrchol gyda newyddiadurwr.

10. Gwybodaeth bellach

Dewch i gysylltiad os bydd gennych unrhyw ymholiadau yn ymwneud â materion yn ymwneud â'r cyfryngau.

Uned Gyfathrebu Corfforaethol:

Gethin Jones 01248 752130 gethin.jones@ynysmon.gov.uk

Gwen Siôn 01248 752128 gwen.sion@ynysmon.gov.uk